

לא יהא לי עסק עם היצר הרע

1. שולחן ערוך אורח חיים הלכות ראש השנה סימן תקפא סעיף א

נוהגים לקום א [א*] א' באשמורת לומר סליחות ותחנונים ב א) ב' מראש חדש (א) אלול ואילך (ב) עד יום הכפורים. הגה: ומנהג בני אשכנז אינו כן, אלא (ג) <א> מראש חדש ואילך א' מתחילין לתקוע אחר התפלה שחרית, ויש מקומות שתוקעין ג"כ ערבית; ועומדים באשמורת (ד) לומר סליחות (ה) ביום א' שלפני ר"ה; <ב> ואם חל ראש השנה ב' (או) ג', ג' אז מתחילין מיום א' ג שבוע [ה] שלפניו (מנהגים).

2. משנה ברורה סימן תקפא ס"ק ו

ועוד טעם שקבעו ד' ימים שכן מצינו בקרבנות שטעונים ביקור ממום ד' ימים קודם הקרבה ובכל הקרבנות בפ' פנחס כתיב והקרבתם עולה ובר"ה כתיב ועשיתם עולה ללמד שבר"ה יעשה אדם עצמו כאלו מקריב את עצמו ולכן קבעו ד' ימים לבקר כל מומי חטאתו ולשוב עליהם.

3. תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף כז עמוד ב

האוהב והשונא. אוהב - זה שושבינו, שונא - כל שלא דבר עמו שלשה ימים באיבה. אמרו לו: לא נחשדו ישראל על כך.

4. שולחן ערוך חושן משפט הלכות דיינים סימן ז סעיף ז

ט כו] אסור לאדם לדון <יא> למי שהוא אוהבו, אף על פי שאינו כז' {יח} שושבינו כח] ולא ריעו אשר כנפשו; <יב> ולא למי ששונאו, כט] אף על פי שאינו אויב לו ולא מבקש רעתו, ל] אלא צריך שיהיו השני בעלי דינים שוים בעיני הדיינים ובלבם.

5א. פתחי תשובה חושן משפט סימן לג ס"ק ב

(ב) ושונא. כתב הכנה"ג בהגה"ט אות ד' וז"ל, אי לאו דמסתפינא הוה אמינא דשונא גמור שהוא לו כאחד מן הרודפים ומבקש להתנקם ממנו, פסול להעיד.

5. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף סא עמוד ב

תניא, רבי יוסי הגלילי אומר: צדיקים יצר טוב שופטן, שנאמר ולבי חלל בקרבי. רשעים - יצר רע שופטן, שנאמר נאם פשע לרשע בקרב לבי אין פחד אלהים לנגד עיניו, בינונים - זה וזה שופטן, שנאמר יעמד לימין אביון להושיע משפטי נפשו. אמר רבא: כגון אנו בינונים.

6. רמב"ם הלכות תשובה פרק ג הלכה ד

אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזירת הכתוב רמז יש בו כלומר עורו ישינים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן ושוגים כל שנתם בהבל וריק אשר לא יועיל ולא יציל הביטו לנפשתיכם והטיבו דרכיכם ומעלליכם

7. ישעיהו פרק לג פסוק יג

שמעו רחוקים אשר עשיתי ודעו קרובים גברתי:

8. רש"י ישעיהו פרק לג פסוק יג

(יג) רחוקים - המאמינים בי ועושים רצוני מנעוריהם:

קרובים - בעלי תשובה שנתקרבו אלי מחדש:

9. רב פינקס ימים נוראים עמ' כז

חידש לנו רש"י חידוש נורא. בפשטות היינו מתייחסים לאלו שעושים את רצון הבורא מנעוריהם כקרובים יותר מאלו שאך זה עתה התקרבו אל הקב"ה - מגלה לנו רש"י, אדרבה, ההרגל של ה"עושים רצוני מנעוריהם" הוא חסרון והם נקראים "רחוקים"

10. רב פינקס סידור התפילה ברכות השחר

הנאה זו אינה רק מעצם האור. אם נתבונן נגלה כי ישנם אינספור דברים שכח הראות נותן לנו את האפשרות לשים לב אליהם. דברים המתרחשים בכל יום ובכל שעה, ואיננו שמים לב שבעצם הם משמחים אותנו: להיכנס הביתה ולראות את הילד שלנו! לראות את הספרים המעטרים את הארון בסלון... את החומשים החדשים...! להסתכל על הפצע ולראות כיצד הוא הולך ומתרפא! לראות את הלחם והחמאה על השולחן... אנו לא שמים לב שבעזרת העין אנו רואים אין-סוף של דברים המשמחים אותנו.

אילו רק היינו שמים לב, כל הדברים הללו היו מקשרים אותנו בקשר עצום אל השי"ת - אם רק נשכיל כיצד לברך! "פוקח עורים"; לשים לב לעצם העובדה שיש לנו את כח הראיה! לשים לב שבעצם יש כאן דבר שעלינו להודות עליו! שתיתכן מציאות חלילה בלעדיו. אם רק נחשוב על כך, נגלה כמה נפלא הוא חסד השי"ת שבכח הראיה!

הקב"ה מתחסד עמנו כי הוא רוצה שנהנה

הקב"ה רוצה שנהנה! כשם שאמא טורחת למען בנה ומכינה לו אוכל טוב כדי שיהיה לו טעים, כי היא רוצה שהוא יהנה - כך גם הקב"ה רוצה שנהנה. לשם כך ברא הקב"ה עולם יפה - כדי שנהנה!

ידועים דברי חז"ל (ירושלמי סוף קידושין פ"ד ה"ב) - "עתיד אדם ליתן דין וחשבון על כל מה שראתה עינו ולא אכל". והנה ודאי שאין כוונתם לומר שאנו צריכים לחפש הנאות העולם הזה בכדי להודות עליהם לקב"ה - תפקידנו הוא ללמוד תורה ולעבוד את השי"ת. אך אם אנו כבר נהנים מהעוה"ז, עלינו לדעת כי הקב"ה רוצה שנהנה. ומי שלא חי זאת - חרי הוא כופר בטובותיו של השי"ת. הקב"ה שם את הגזוז בתוך המקרר כדי שיהיה לנו טעים, ועל כך אנו מברכים ומודים! וזה חלק מהיהודי ומהותו. ומי שמתרגל לכך - חי כל הזמן עם השי"ת, בהרגשה שהוא כל הזמן מיטיב, מיטיב ומיטיב. מי שמקשר את ההנאה לקב"ה, כל העולם הנופך להיות עבורו בית מקדש אחד גדול.

יש לנו עינים ואנו יודעים שהסומא חשוב כמת ושהראיה חשובה ביותר לאדם - אולם עדיין נותר לנו להמחיש לעצמנו את הדבר, על מנת שנודה לקב"ה על כל ההיקף והעוצמה שיש בחסד הנפלא הזה שנקרא חוש הראות! רק אם נתרגל את הדבר בפועל נגיע להכרה הרגשית על

"רוקע הארץ על המים"

1
אנו מסתובבים בכל שעות היממה עם ההנאה העצומה שיש אדמה מוצקה מתחת לרגלינו! כמה חסד מונח בזה! איזו בריכה של חסד נפתחת בשעה שאנו אומרים את הברכה הזו ומתכוונים למשמעותה, לעוצמת החסד הגדול הטמון בה!

6
אין שום טבע שהקרקע תעמוד מתחת לרגלינו. כח המשיכה הוא בריאה מיוחדת של השי"ת. הקב"ה ברא עולם ותלה אותו באמצע החלל - אין הוא עומד? מה מחזיק אותו? אין שום סיבה שהעולם יעמוד אלא רק זו פלבד, שהקב"ה הוא זה ש"תולה ארץ על בלימה"! זוהי המציאות האמיתית.

11
הבעיה היא שכשאנו חיים עם מציאות מסויימת באופן קבוע, אנחנו כבר לא חושבים עליה. איננו חושבים שהיה יכול להיות אחרת, ולכן גם איננו חושבים שעלינו להודות על כך - התרגלנו למציאות העולם כעובדה שאנו חיים אותה. זו המציאות, נקודה! אך הרי האמת היא שהקב"ה מחזיק את כדור הארץ שמתחת רגלינו עשרים וארבע שעות ביממה! ואין שום הכרח שהוא ימשיך להחזיק אותו!

16
כשאנו מברכים כל בוקר "רוקע הארץ על המים", אנו מברכים על הקרקע המוצקה שמתחת רגלינו. אילמלי היתה הקרקע מוצקה מתחת רגלינו היינו נופלים!

"שעשה לי כל צרכי"

21
במפרשים מבואר שברכת "שעשה לי כל צרכי" מכוונת על הנעליים. ובפשטות כוונתם לומר שמברכים כאן על כל הצרכים, עד וכולל הנעליים.

הרגשה מיוחדת בברכה זו היתה לי כאשר עברתי דירה מב"ב לנגב. באותה תקופה היינו משפחה קטנה ובקשתי מחברי שיזמין לי 'סנדר' קטן להעברת הדירה, כי אין לו מטלטלים רבים. אך אותו חבר שהיה חכם ומנוסה יותר ממני, הזמין עבורי משאית גדולה, ואמר לי: "עוד תראה שיהיה בה צורך"!

ואכן הוא צדק: מעולם לא העלתי בדעתי כמה חפצים - "צרכים" - מכלל הבית הקטן שלי. כסאות, בגדים, ואפילו זוגות רבות של נעליים [של חורף, של קיץ, של שבת, לת"ב, מגפיים וכו'].

31
כשהכל מסודר בתוך הארונות, לא שמים לב לכמות העצומה. רק כאשר רוצים להעביר את תכולת הדירה ואורזים את הכל בארגזים, מתגלה כמה צרכים רבים יש לאדם. אז מתגלה חסד ה' רחמי הרב עלינו.

לכן, על האדם כל יום להודות על כל פרט ופרט ממה שהעניק לו הקב"ה, עד הנעליים ועד בכלל.

11. ספר החינוך מצוה תיז

מצות אחדות השם

(א) שנצטוונו להאמין כי השם יתברך הוא הפועל כל המציאות אדון הכל אחד בלי שום שיתוף, שנאמר [דברים ו', ד'], שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, וזו מצות עשה היא, אינה הגדה, אבל פירוש שמע כלומר קבל ממני דבר זה ודעהו והאמן בו כי ה' שהוא אלהינו אחד הוא. והראיה שזו היא מצות עשה, אמרם זכרונם לברכה תמיד במדרשים על מנת ליחד שמו, כדי לקבל עליו מלכות שמים, כלומר ההודאה ביחוד והאמונה.

שורש מצוה זו ידוע, כי זה עיקר אמונת כל בני העולם, והוא העמוד החזק שלב כל בן דעת סמוך עליו.

12. שש מצות תמידיות עמ' 140

When viewed through the lenses of *Yichud Hashem*, such thoughts are ridiculous. If you think that there are forces of opposition preventing you from growing, then you lack awareness of the Oneness of Hashem. There are no forces of opposition. Colds, sick children, and car trouble come from Hashem, and they were created to bring you closer to Him no less than your *siddur* and your *gemara*. Certain levels of perfection can be attained by davening and studying Torah, and others can be attained only when you are in bed with the flu or in the waiting room of a doctor's office with your child. There are aspects of your personality that will be refined when you learn how to deal with the frustration of a car that will not start. All

13. באר החיים ירח האיתנים עמ' לח

וזה נרמז בתפלת ערב ראש השנה, שמבקשים בברכת השנים כמו בכל ימות השנה "ברך עלינו את השנה הזאת", ובפשטות אינו מובן מדוע זקוקים אנו עדיין לתפילה ובקשה כאשר עוד זמן קצר יבוא היום ויפנה בסיום השנה. אך להאמור הכוונה, שהקב"ה יברך את השעות המעטות שנשאר לנו עד התקדש החג, וכיון שהם יהיו לטובה יחשב כל השנה לטובה ולברכה, דהא מקצת היום ככולו ויום אחד בשנה חשוב שנה.

בחיינה כיוצא בו אמר הרה"ק רבי שלום מבעלזא זי"ע בביאור הבקשה "על השנה הזאת" בערב ראש השנה, כי ישועת ה' כהרף עין, וברגע כמימרא יחוש לנו פדות וישועה בביאת גואל צדק [ומה שאמרו (פסחים ג.) "מובטח להן לישראל שאין אליהו בא לא בערבי שבתות ולא בערבי ימים טובים", כבר אמרו צדיקי קמאי, שכאשר יבא 'תשבי' זה אליהו הנביא לתרץ קושיות ואיבעיות יתרץ גם את הקושיא הזאת], ונמצא שעדיין אפשר לברך שתתהפך השנה שעברה עלינו להיות לטובה, שהרי אין לך שנה טובה יותר משנת הגאולה השלימה בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו